

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2020 și sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 15 aprilie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Nichitov Edis Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx str.Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 20.03.2020-15.04.2020
2. instanța de apel: 15.05.2020-20.07.2020
3. instanța de recurs: 28.09.2020 - 26.01.2021

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 15 aprilie 2020, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Nichitov Edis Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.145 alin. (2) lit. a), b), e) și j) Cod penal, la 6 (șase) ani și 8 (opt) luni închisoare, care, potrivit art.72 alin. (5) din Codul penal, urmează a fi executată în centrul de detenție pentru minori și tineri;

- art. 188 alin. (3) lit. c) și d) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare, care, potrivit art.72 alin. (5) din Codul penal, urmează a fi executată în centrul de detenție pentru minori și tineri.

Potrivit prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs real de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, s-a stabilit lui Nichitov Edis, pedeapsa definitivă, sub formă de închisoare, pe un termen de 10 (zece) ani și 6 (șase) luni, care, potrivit art. 72 alin.(5) Cod penal, urmează a fi executată în centrul de detenție pentru minori și tineri.

S-a admis parțial, acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Onila Cristina, către reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, privind încasarea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

S-a încasat de la reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav în beneficiul lui Onila Cristina, suma de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 400 000 (patru sute mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, cerințele referitor la încasarea prejudiciului material și moral, înaintate de succesorul părții vătămate Onila Cristina, către reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat de la reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, în beneficiul bugetului de stat, suma de 9404 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Instanța de fond a reținut că, Nichitov E., urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane prin aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, înarmându-se din timp cu un cuțit de bucătărie, la data de 18.01.2020, în intervalul de timp între orele 14.00 - 15.00 min., s-a întâlnit cu minorul Xxxxx, în preajma blocului de locuit din str. Ștefan cel Mare nr.2, mun. Orhei, unde asigurându-se că, acesta deține asupra sa o consolă de model „X-Box 360” care îi aparține și pe care minorul Nichitov Edis Xxxxx, intenționa să o sustragă, l-a ademenit pe minorul Xxxxx, să meargă împreună cu el în beciul gospodăriei abandonate situate pe str.xxxxx, mun. Xxxxx, unde în scopul realizării intențiilor sale criminale, minorul Nichitov Edis Xxxxx, acționând cu deosebită cruzime, cu cuțitul pe care îl avea la sine, intenționat i-a aplicat minorului Xxxxx, multiple lovituri peste diferite părți ale corpului, cauzându-i astfel victimei conform raportului de expertiză judiciară nr.202025C0029 din 20.02.2020, leziuni corporale sub formă de „plăgi înțepat-tăiate, penetrante a gâtului, cu lezarea laringelui, a toracelui, partea stângă, cu lezarea cordului și pulmonului stâng, care au putut fi provocate de la acțiunea traumatică cu obiect înțepător-tăietor, care putea fi lama unui cuțit, prin lovituri repetate (prin trei lovituri); plăgi tăiate, oarbe a feței și toracelui, partea stângă, care au fost produse prin acțiune traumatică cu obiect ascuțit-tăios, care putea fi lama unui cuțit, prin lovituri repetate, într-un interval de timp de scurtă durată între ele”, care în comun se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață, care a decedat la fața locului în rezultatul „șocului hemoragic, ca consecință a hemoragiei externe masive, cauzată de plăgile înțepat- tăiate penetrante a toracelui, partea stângă cu lezarea cordului și plămânului stâng”, ce se confirmă prin datele necropsiei și sunt adevărate cu rezultatul histologic de laborator. Ulterior, atacului săvârșit asupra minorului Xxxxx, în scopul realizării intențiilor sale criminale, Nichitov Edis Xxxxx, a sustras din rucsacul victimei Xxxxx, consola de model „X-Box 360”, în valoare de 5499 lei, cauzându-i ultimului daună în proporții considerabile, după care, cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii.

Tot el, la data de 18.01.2020, în intervalul de timp între orele 14.00 - 15.00 min., aflându-se în beciul gospodăriei abandonate situate pe str.xxxxx, mun. Xxxxx, fiind înarmat din timp cu un cuțit de bucătărie, în timpul săvârșirii atacului tâlhăresc asupra minorului Xxxxx, cunoscând cu certitudine că victima Xxxxx este minor, urmărind scopul omorului premeditat al acestuia, din interes material, acționând cu deosebită cruzime, cu cuțitul pe care îl avea la sine, intenționat i-a aplicat minorului Xxxxx, multiple lovituri peste diferite părți ale corpului, cauzându-i astfel victimei conform raportului de expertiză judiciară nr.202025C0029 din 20.02.2019, leziuni corporale sub formă de „plăgi înțepăt-tăiate, penetrante a gâtului, cu lezarea laringelui, a toracelui, partea stângă, cu lezarea cordului și pulmonului stâng, care au putut fi provocate de la acțiunea traumatică cu obiect înțepător-tăietor, care putea fi lama unui cuțit, prin lovituri repetate (prin trei lovituri); plăgi tăiate, oarbe a feței și toracelui, partea stângă, care au fost produse prin acțiune traumatică cu obiect ascuțit-tăios, care putea fi lama unui cuțit, prin lovituri repetate, într-un interval de timp de scurtă durată între ele”, care în comun se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață, care a decedat la fața locului în rezultatul „șocului hemoragic, ca consecință a hemoragiei externe masive, cauzată de plăgile înțepăt-tăiate penetrante a toracelui, partea stângă cu lezarea cordului și plămânului stâng”, ce se confirmă prin datele necropsiei și sunt adevărate cu rezultatul histologic de laborator. Ulterior, atacului săvârșit asupra minorului Xxxxx, în scopul realizării intențiilor sale criminale, Nichitov Edis Xxxxx, a sustras din rucsacul victimei Xxxxx, consola de model „X-Box 360”, în valoare de 5499 lei, cauzându-i ultimului daună în proporții considerabile, după care, cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Xxxxx, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a diminua considerabil acțiunea civilă referitor la paguba morală încasată în beneficiul cet. Onilă Cristina.

În motivarea cererii de apel a indicat:

- nu este clar cum succesorul părții vătămate a putut dormi liniștită, cu toate că din spusele ei se simțea bolnavă, fără ca să știe unde-i fiul ei de 14 ani, un fiu atât de drag și iubit. Abia a doua zi dimineață a început a-l căuta;

- motivul că nu a păstrat careva înscrisuri, probe referitoare la paguba materială cauzată nu este relevant nici într-un fel. Toată lumea cunoaște, dar cu atât mai mult o persoană cu studii superioare, că orice act, înscris este necesar de păstrat în astfel de cazuri. Doar era clar din acea dimineață că este intentat dosar penal și va fi judecat vinovatul, iar la judecată sunt necesare probe și înscrisuri;

- faptul că Onilă Cristina a plecat din R. Moldova de marea durere provocată de decesul fiului, nu este pe deplin adevărat. Unul din motive este și

faptul iresponsabilității de care a dat dovadă în raport cu lipsa fiului timp de peste 18 ore cât el a lipsit de acasă;

- suma de 400 000 lei pentru apelant, un om muncitor, cu un salariu în jurul de 4000 lei este extraordinar de mare și toată viața cât va trăi nu este posibil de achitat;

- dacă eventual ar fi o sumă mai mică, apelantul ar lua un împrumut și ar achita-o și cumva s-ar diminua durerea sufletească cauzată de această irecuperabilă pierdere;

- reprezentantul inculpatului nu a fost pedepsit niciodată penal sau contravențional pentru proasta educație a fiului vitreg, pentru comportamentul lui neadecvat, agresiv și incorect. Acasă era un copil liniștit, ascultător, iar apelantul nu era prezent în timpul lui liber, când era cu gașca lui. Careva devieri ieșite din comun la el nu a observat și nu a sesizat. Nu a observat nici mama lui, deoarece de când locuiesc împreună avea să-i spună. Nu a fost chemat nici apelantul și nici mama lui la școală referitoare la comportamentul deosebit al copilului. Copilul nu era la evidență la IP Orhei. Vecinii, copii nu sau plâns asupra comportamentului neadecvat al fiului vitreg. Nu a fost dovedită vina apelantului în educarea incorectă a fiului vitreg Edis.

3.2 Succesorul părții vătămate, Xxxxx, Onila Cristina, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a majora considerabil prejudiciul moral și prejudiciul financiar și încasarea de la Nichitov Veaceslav, reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, în beneficiul apelantei a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în mărime de 52.600 lei și a prejudiciului moral, cauzat prin infracțiune, în mărime de 900.000 lei.

În motivarea cererii de apel s-a indicat:

- ca urmare a infracțiunii comise de către Nichitov Edis, apelantei, i-au fost cauzate suferințe psihice, exprimate prin tulburări psihice, atacuri de panică însoțite de sufocări, insomnie, tremurături convulsive și plâns excesiv. Ca consecință am pierdut capacitatea de a munci;

- Nichitov Edis a încălcat dreptul la integritate psihică garantat de art. 24 din Constituție, care este un drept personal nepatrimonial al meu. Prin urmare cazul dat cade sub incidența art. 1422 Cod civil și urmează să-i compenseze prejudiciul moral;

- în urma omorului unicului copil, fiului Xxxxx, a suportat suferințe psihice puternice care nici nu pot fi redate. Din clipa când a aflat că Xxxxx, nu mai este în viață, deoarece a fost omorât, a pierdut legătura cu realitatea, totul părea un vis groaznic din care nu se putea trezi. Nu mai simțea pământul sub picioare, i se întuneca în fața ochilor și nu mai vedea nimic în jur. Viața sa a încetat să mai aibă sens, pentru că Xxxxx era totul pentru ea. El era Universul său, era lumina ochilor. Tot ce făcea era pentru Xxxxx, să-i ofere un trai și o educație decentă și să-i poată deschide ușa spre un viitor mai bun și prosper. Cu el se sfatuia, cu el

își împărtășea bucuriile și necazurile, împreună cu el a înfruntat multe greutăți ale vieții, deoarece familia era formată doar din ei doi. El a fost unicul sprigin, unica alinare. Între ei era o legătură emoțională puternică, unul fără altul nu puteam, zi de zi își împărtășeau emoțiile;

- în urma tulburărilor și suferințelor psihice nu mai putea să-și exercite funcția de purtător de cuvânt al Spitalului raional Orhei și a fost nevoită să-și ia concediu neachitat, după care a fost nevoită să plece peste hotare deoarece acasă toți și totul în jur îi amintește de tragedie, de moartea lui Xxxxx, iar starea sa spirituală și de sănătate se agrava tot mai tare. Iar tratamentul prescris de medici nu o mai ajuta. Nici până acum nu vrea să cred că Xxxxx nu mai este viu și că a fost omorât cu atâta cruzime;

- Nichitov Edis a acționat cu intenție directă, a comis prejudiciul printr-o infracțiune intenționată, deci gradul său de vinovăție este unul sporit, fapt ce influențează la cuantumul prejudiciului moral;

-toți acești factori, influențează la mărimea prejudiciului moral. Reieșind din cele expuse, consideră că un cuantum rezonabil al prejudiciului moral, ce i se cuvine, ar fi suma de 900.000 lei. Iar prejudiciu material provocat în urma crimei săvârșite este de 52.600 lei;

- suma prejudiciului material a fost calculată în urma cheltuielilor de înmormântare (Sicriul, crucea și serviciul de transport funerar (escorta) - 8.000 lei; masa de pomenire în ziua înmormântării la Casa Porumbeilor - 17.000 lei, masa de pomenire pentru 40 de persoane de 40 de zile la Casa Porumbeilor - 8.500 lei; serviciul de înmormântare la cimitir -1.500 lei; serviciile preotului (inclusiv icoanele, lumânările și pomenile) - 1.500 lei; serviciile de transport (autocarul și microbusul) - 1.400 lei; îmbrăcămintea pentru Xxxxx (încălțăminte, sacoul, cămașa, pantaloni, ciorapii, măicuțiță și chiloței) - 1.650 lei; serviciul morfopatologic - 700 lei; pomenile (pomul vieții, masa, scaunele, plapume, căpătâiul, găina, cănuțe, farfurii, bomboane, biscuiți, ștergere, batiste, lumânări, colaci...) - 10.500 lei; tratamentul pe care pe care l-am primit (injecții, picurători și pastile) - 1.850 lei;

- motivul pentru care nu poate anexa bonurile de plată la cheltuielile indicate este că, aflându-se în stare de șoc nu și-a dat seama că ar fi trebuit să ceară și să păstreze toate bonurile.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

5. În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Nichitov Edis a săvârșit infracțiunea pentru care a fost condamnat, instanța de fond aplicând o pedeapsă proporțională faptei comise, concluziile referitor la acțiunea civilă fiind motivate și întemeiate.

Instanța de apel analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor

art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei și utilității lor le apreciază ca fiind dobândite cu respectarea normelor de procedură, fiind pertinente, concludente, utile, care coroborează între ele și indică indubitabil că inculpatul prin acțiunile sale intenționate a comis, infracțiunile prevăzute de art.145 alin.(2) lit. a), b), e) și j) din Codul penal și art.188 alin.(3) lit. c) și d) din Codul penal.

Instanța de apel a reținut, că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Nichitov Edis, instanța de fond a reiterat prevederile art. art. 6, 7, 61, 75 - 78 din Codul penal și le-a aplicat corespunzător.

Astfel, instanța de apel a indicat că, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 70, 75, 79 din Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, pedeapsa stabilită pe art.145 alin.(2) lit. a), b), e) și j) din Codul penal, sub formă de 6 (șase) ani și 8 (opt) luni închisoare și pe art. 188 alin. (3) lit. c) și d) din Codul penal, iar cu aplicarea art.84 alin.(1) din Codul penal, de închisoare, pe un termen de 10 (zece) ani și 6 (șase) luni, fiind proporțională faptelor comise, dar și echitabilă, instantaneu, instanța de apel reținând faptul că nici unul din apelanți nu a contestat sentința în partea individualizării pedepsei.

În continuare, referitor la argumentele apelanților și anume, a reprezentantului legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a diminua considerabil acțiunea civilă referitor la paguba morală încasată în beneficiul cet. Onilă Cristina și a succesorului părții vătămate, Xxxxx, Onila Cristina, care a solicitat casarea sentinței și a majora considerabil prejudiciul moral și prejudiciul financiar, încasarea de la Nichitov Veaceslav, reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, în beneficiul apelantei a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în mărime de 52.600 lei și a prejudiciului moral, cauzat prin infracțiune, în mărime de 900.000 lei, Colegiul le apreciază ca neîntemeiate și nemotivate.

Potrivit cererii privind repararea prejudiciului pretins de succesorul părții vătămate Onila Cristina, instanța de apel a stabilit, că ultima solicită încasarea în beneficiul său de la Nichitov Veaceslav, reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, a sumei de 52 600 lei cu titlu de prejudiciu material, fără a anexa probe ce atesta valoarea prejudiciului pretins, și a sumei de 900 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

La caz, instanța de apel nu a putut reține cerința succesorului părții vătămate, Xxxxx, Onila Cristina, privind încasarea daunei materiale în cuantumul solicitat, or lipsesc careva probe ce ar confirma cuantumul

prejudiciului material pretins, prin urmare, instanța de fond, întemeiat și justificat a admis parțial solicitarea, în partea încasării prejudiciului material, în proporțiile recunoscute, de 10 000 lei.

Referitor la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a reținut legalitatea sentinței și în această parte, considerent din care argumentele apelanților nu pot afecta soluția instanței.

Instanța de apel a menționat că aprecierea prejudiciului moral se face în funcție de circumstanțele cauzei, unde este necesar să se ia în considerație valoarea nepatrimonială lezată, însemnătatea pe care o are această valoare pentru persoana vătămată. Un alt criteriu constă în durata menținerii consecințelor vătămarilor, adică durata prejudiciului, deoarece urmările pot fi temporare, trecătoare sau permanente. Durata menținerii consecințelor este un criteriu de apreciere a prejudiciului distinct de criteriul importanței. Un alt criteriu este criteriul intensității durerilor fizice și psihice. Aceasta depinde de valoarea lezată.

Aprecierea cuantumului prejudiciului moral cauzat victimei, urmează a fi apreciat de către instanța de judecată după intima convingere, care se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu și în funcție de circumstanțele cauzei. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

La caz, ținând cont de circumstanțele constatate în speță, instanța de apel a indicat că, o recompensă în sumă de 400 000 (patru sute mii) lei, pentru succesul părții vătămate Onila Cristina, este proporțională, suficientă și echitabilă la caz, care se va acorda acesteia, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit de pe urma acțiunilor inculpatului minor Nichitov Edis, or suma pretinsă de succesul părții vătămate în mărime de 900 000 lei, este disproporționată, or însăși sentința de condamnare reprezintă un remediu de satisfacție morală, a succesului părții vătămate.

La caz, instanța de apel a reținut că reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis Xxxxx, Nichitov Veaceslav, care a solicitat diminuarea considerabilă a acțiunii civile referitor la paguba morală încasată în beneficiul cet. Onilă Cristina, a invocat starea financiară precară, dar și argumente în vederea combaterii stării psihologice invocate de succesul părții vătămate, care, în opinia Colegiul penal nu și-au găsit confirmare și nu afectează soluția instanței de fond, or instanța stabilind prejudiciul moral, ține cont de suferințele fizice și psihice, care fiind atestate urmează a fi compensate.

De asemenea, argumentele succesul părții vătămate, Xxxxx, Onila Cristina, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a majora considerabil prejudiciul moral și prejudiciul financiar și încasarea de la Nichitov Veaceslav, reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, în beneficiul apelantei a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, în mărime de 52.600 lei și a

prejudiciului moral, cauzat prin infracțiune, în mărime de 900.000 lei, nu au fost probate, iar în prezența acestor circumstanțe urmează a fi respinse.

6. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt atacate cu recurs ordinar de către reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, care solicită casarea acestora, cu diminuarea considerabilă a acțiunii civile referitoare la paguba morală încasată de la el în beneficiul lui Onilă Cristina.

În motivarea recursului indică aceleași motive pe care le-a indicat în cererea de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referințe asupra recursului declarat:

7.1 Procurorul, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece a expirat termenul de 30 de zile de contestare cu recurs a deciziei instanței de apel.

7.2 Succesorul părții vătămate decedate, Onila C., solicitând a lăsa în vigoare sentința, deoarece fapta comisă de Nichitov E., este urmare a educației date de către părinții acestuia și de aceea ei trebuie să-și asume responsabilitatea și să exercită pedeapsa în formă materială stabilită.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii instanței de apel, în latura civilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziei pronunțate de instanța de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept

consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate și contradictorii.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din sumarul recursului declarat de către reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, se constată că acesta semnaleză temeiul de recurs prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Din conținutul recursului declarat rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă recurentul indică aceleși motive pe care le-a indicat în cererea de apel, semnalând faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel, criticând-o în partea admiterii acțiunii civile, referitor la prejudiciul încasat de la reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, hotărârea atacată, în latura civilă, nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, la fel instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la motivele esențiale invocate, în ordine de apel.

Instanța de recurs reține că, argumentele din recurs urmează a fi admise, deoarece din analiza hotărârii contestate, se atestă faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra celor mai esențiale motive invocate de reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, în ordine de apel, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel, inclusiv câteva argumente principale, prin care face referire la faptul că, *a întreprins toate măsurile educative în raport cu fiul său și că nu a fost demnstrată vina sa în raport cu educarea incorectă*

a fiului, bazându-se pe art. 2009 alin. (2) Cod civil, care prevede că în cazul în care minorul între 14 și 18 ani nu are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat, acesta trebuie reparat, integral sau în partea nereparată, de către părinți (adoptatori) sau curator dacă nu demonstrează că și-au îndeplinit în mod corespunzător obligația de supraveghere.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelantului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, instanța ierarhic inferioară a menținut sentința, prin care s-a dispus „*Se admite parțial, acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Onila Cristina, către reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, privind încasarea prejudiciului material și moral, și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică. Se încasează de la reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav în beneficiul lui Onila Cristina, suma de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 400 000 (patru sute mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, cerințele referitor la încasarea prejudiciului material și moral, înaintate de succesorul părții vătămate Onila Cristina, către reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, se resping ca fiind neîntemeiate.*”, **însă fără a se expune din care considerent prejudiciul a fost încasat anume de la reprezentantul legal al inculpatului minor Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, dar nu de la inculpat**, ținând cont de prevederile art. 1998 Cod civil (1) *Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.* (3) *O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege, dispoziția art. 2009 Cod civil, (1) Minorul între 14 și 18 ani răspunde personal pentru prejudiciul cauzat, potrivit regulilor generale. (2) În cazul în care minorul între 14 și 18 ani nu are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat, acesta trebuie reparat, integral sau în partea nereparată, de către părinți (adoptatori) sau curator dacă nu demonstrează că și-au îndeplinit în mod corespunzător obligația de supraveghere. Dispozițiile art.2008 alin.(4) se aplică în mod corespunzător.*

Astfel, instanța de apel nu s-a expus asupra principalelor motive invocate în apel și, fără a fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate.

În opinia Colegiului penal lărgit, argumentele enunțate mai sus constituie fondul apelului și asupra cărora instanța de apel era obligată să se pronunțe motivat, deoarece în viziunea apelantului, aceste motive ar putea răsturna soluția adoptată de prima instanță și afecta temeinicia acestei hotărâri.

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra motivelor esențiale menționate, în latura

civilă, fără a fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerentele alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea unor fraze generale, în decizie.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*Suominen c. Finlandei* (2003) § 37, *Kuznețov și alții c. Rusiei* (2007) § 85).

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelant, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizie, instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelant și menționate mai sus, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelant. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată parțial, în latura civilă, cu rejudecarea cauzei în această parte de către instanța de apel, în alt complet de judecată, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată, în partea menținerii sentinței în latura civilă, în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelant, care în opinia acestuia au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată, în latura civilă din motivul nesoluționării fondului apelului în această parte, cu dispunerea rejudecării cauzei în latura civilă de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel în ce privește latura civilă; să elucideze faptele importante

pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, să emită o soluție clară și motivată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către reprezentantul legal al inculpatului Nichitov Edis, Nichitov Veaceslav, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2020, în latura civilă, în cauza penală în privința lui **Nichitov Edis Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei atacate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac, în partea rejudecării cauzei, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 25 februarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor